GAZETA KRAKOWSKA

Nro 91.

Z KRAKOWA DNIA 14 LISTOPADA 1821 ROKU WE SRODĘ.

Z Warszawy d. 6 Listopada.

Dnia wczorayszego w południe rozpoczął się walny Jarmark Warszawski iesienny.

Z Petersburga d. 6 Października d. k.

Nayiaśnieyszy Cesarz Jegomości powrócił wczoray do Carskiego Sioła z podróży przedsięwziętey do Witebska.

Jego Cesarska Mość raczył nayłaskawiey zaszczycić orderem S. Anny drugiey klassy, Jakóba de Poncet, zostaiącego dawniey w gwardyi przyboczney N. Króla Francuzkiego Ludwika XVIII.

Gazeta Ruski Inwalid ogłosiła następuiący list z Bieszenkowicz pod dniem 21 Września:

"Kochany przyiacielu! Spieszę donieść ci o radosnem wypadku, który na wieki dla nas pamiętnym zostanie.

"Korpus nasz gwardyi, rozłożony około miasteczka Bieszenkowicz, w Gubernii Witebskiey, oczekiwał na przybycie Cesarza Jegomości, i dnia 16 t. m. Nayiaśnieyszy Pan uszczęśliwił nas swoim przybyciem. Dzień następny był przeznaczony na przegląd woyska. Naczelnicy i podlegli pokonali wszystkie trudności, ażeby tylko mogli iak nayświetniey wystąpić. O godzinie iotey zrana grzmiące Ura! obwieściło przybycie Jego Cesarskiey Mości. Żaden nie spuścił Go z oczu, iak gdyby pragnąc wynagrodzić długie Jego od nas oddalenie. Za szykowność i porządek, w iakim się okazały woyska gwardyi, stały się godnemi oświadczenia naywyższego ukontentowania. Dnia 19 wykonane zostały obroty, które ze wszech względów zasłużyły na szczególnieysze zadowolnienie Cesarza Jegomości. Po ich ukończeniu Nayiaśnieyszy Pan raczył łaskawie przyiąć nayuniżeńsze zaproszenie od całego korpusu Jenerałów, i officerów na obiad, przygotowany w ogrodnym biwaku, umyślnie na brzegu Dźwiny wystawionym. Opiszę ci w kilku słowach ten biwak, na uwagę zasługuiący: Idąc drogą nowo do niego zrobioną, daie się postrzegać las, prosto ale dosyć gustownie sadzony. Za lasem ukryty był biwak. Kiedy iuż wcale blisko do niego przyydziesz, postrzeżesz otwór do pieczary podobny, ale kiedy weydziesz do środka, zadziwi cię ogrom i woienne przystroienie.

"Gmach ten trzy galeryie składaią: z dwóch pobrzeżnych tworzą się skrzydła; środkowa służy za weyście. Długie rzędy kolumn w dwóch pierwszych, ozdobione karabinami, a wszystkie ściany gustownie armaturami woyskowemi przystroione. Po środku biwaku przygotowany stół dla Cesarza Jegomości i Jenerałów w kształcie podłużonego półokręgu: za nim z różnego rysztunku ułożone oświecenie, po obu stronach którego wznosiły się armatury ze sztandarów i innych woyskowych rzeczy. Dalsze stoły, więcey iak na 800 osób, ustawione wzdłuż galeryi tak, że wszyscy siedzący obróceni twarzą do Jego Cesarskiey Mości. W końcu lewey galeryi znaydowała się orkiestra, w kształt amfiteatru. Z mieysca przygotowanego dla Nayiaśnieyszego Pana, daie się widzieć przestrzeń całego gmachu. Zewnątrz przy weyściu stały dwa działa bateryyne.

"Teraz opiszę ci sam obchód. Wódz naczelny igo woyska, dowodzący naszym korpusem, wielu Jenerałów woyska i wszyscy Jenerałowie, oraz officerowie gwardyi, ostatni uszykowani podług pułków, oczekiwali przybycia Cesarza Jegomości przy weyściu do biwaka. Nayiaśnieyszy Pan wszedłszy wpośród wierne swe syny, przemówił, iż mu nader przyiemnie iest znaydować się między niemi; a potem w pochlebnych wyrazach oświadczył swą wdzięczność za porządek i karność, zachowaną w czasie pochodu i na kwaterach.

"Idąc przez świetlą galeryią do środka biwaka, za każdym prawie krokiem raczył z uwagą przypatrywać się iego przyozdobieniu; i gdy przyszedł do stołu dla siebie przygotowanego, i kiedy oczom Jego Cesarskiey Mości ukazały się dwie wielkie galeryie, zdawało się, iż budowa ta zasłużyła na większą ieszcze pochwałę Wysokiego Swego Gościa. Po zaięciu mieysc przez wszystkich, zabrzmiała muzyka, z 400 muzyków złożona, pod kierunkiem znaiomego Derfelda. Tymczasem woyska zbliżyły się do biwaku; przygotowane było dla nich śniadanie. Po drugim półmisku dany był znak do spełniania zdrowia Cesarza Jegomości; ale Nayiaśnieyszy Pan uprzedził nasze przedsięwzięcie, i powstawszy z krzesła przemówił: "Zdrowie korpusu gwardyi, który się odznaczył we wszystkich potrzebach, i wszędzie chwałą się okrył.„ Pokorne milczenie było wdzięczną odpowiedzią na tak łaskawe przemówienie. Potem wódz naczelny ogłosił zdrowie Cesarza. Zaczęły się wystrzały z dział i radosne iednogłośne Ura! dało się słyszeć po całym biwaku, przyięte od woysk bliżey stoiących, od iednego drugiemu podawane, tak, że wnet cały powietrzokrąg okrzykami napełniony został. Tem wynurzeniem miłości i wdzięczności Cesarz Jegomość czule był przeięty. Potem Nayiaśnieyszy Pan przemówił: Ura korpusowi gwardyi! Ura! odpowiedzieli wdzięczni synowie. Nakoniec wódz naczelny przydał: Zdrowie Narodu Ruskiego, szczęśliwego pod błogiem panowaniem Waszey Cesarskiey Mości. Huczne Ura! było odgłosem tych wyrazów. Po skończonym obiedzie Nayiaśnieyszy Pan osypał wszystkich łaskami i oświadczeniami. Jak tylko woyska, rozłożone kolumnami po obu stronach, śniadaiąc wtedy, postrzegły, że Cesarz Jegomość siadł na konia, wnet z uniesieniem zakrzyczały Ura! powtarzaiąc, dopoki Nayiaśnieyszy

Pan z oczu im nie zniknął. Zdaie się, że iuż więcey nie mam czego pisać: dodam tylko, iż podczas obiadu na niemałe zasługiwały podziwienie, porządek i cichość w tak wielkiey liczbie ludzi.,,

Z Wilna d. 19 Października d. h.

J. C. Mość Wielki Xiążę Mikołay Pawłowicz, opuścił nasze miasto d. 10 b. m. wieczorem i udał się do stolicy Państwa.

Z Paryża d. 27 Października.

Minister Simeon, który wyszedł z drugiey izby i nie był na nowo obrany, mianowany został Parem.

Jeneralowa Bertrand pokazuie się ieszcze w grubey żałobie po Napoleonie. On sam nie odiechał ztąd, ale bawi tu razem z swoią rodziną.

De Ruault, który napadł na życie Jenerała Dujon, stracony został d. 24 i umarł z naywiększą spokoynością. Gdy spowiednik dał mu ostatnie błogosławieństwo, stanął, uściskał go, podziękował mu czule, ale razem w śmiałym tonie. Rodzina iego i nawet sam Jenerał Dujon starali się o iego ułaskawienie.

Pisma tuteysze wyrażaią, iż Xże Metternich przed wyiazdem z Wiednia do Hanoweru, rozmawiał z Margr: Paulucci, który ma ważne zlecenia.

Do handluiącego w Lionie iedwabiem przyszedł niedawno Niemiec, wziął za 10,000 towarów i ofiarował mu wexel na dom tamteyszy. Gdy wexel uznany został, wydał mu towary; lecz brzydko oszukany został, bo przemienił zręcznie wexel na zmyślony.

Kosztem rządu drukowane tu iest tłumaczenie Biblii P. de Genonde z objaśnieniami.

Z Tuluz udały się dwie miłosierne siostry do Barcellony dla usługiwania chorym.

W Senegalu nietylko pielęgnowane są rzadkie rośliny, ale staraią się także rozkrzewić osadnicze towary, kawę, cukier, a nadewszystko bawełnę. Posłano tam także ztąd machinę do czyszczenia bawełny. To tylko iest na przeszkodzie, że z powodu nizkiey ceny, po którey Anglicy bawełnę sprzedaią, uprawa iey mało korzyści obiecuie.

Angielski poseł Lord Stuart uwiadomiony został przez Margr: Londonderry, że N. Król Angielski nie będzie w Paryżu, ale prosto do Anglii poiedzie.

Nowa ustawa względem wolności druku iest bliską ukończenia i będzie przed końcem Listopada izbom podana.

Poseł nasz przy Porcie Ottomańskiey Latour-Mobourg w krótce do Stambułu wyiedzie.

Ciągle ieszcze odpływaią z Marsellii do Grecyi Europeyczykowie chcący za sprawę Greków walczyć.

Monitor dzisieyszy zawiera między innemi co następuie:

"Pomimo sprzecznych wieści, które iedne za drugiemi szybko następuią, pytanie względem woyny i pokoiu co do Turcyi i Grecyi ieszcze nie iest roztrzygnione. Nie należy wierzyć wszystkiem wieściom. Dla samey nawet Grecyi naypożądańszym iest pokoy. Przez połączenie flott Stambulskiey, Egipskiey i Algierskiey zneutralizowaną, ieżeli nie zniszczoną została iedność, którą Grecy częstokrotnem poruszeniom swoiego powstania nadać chcieli. Przed połączeniem tych flott opanowali Grecy wiele warownych miast w Morei; ale razem przez wyrznięcie ich osad złamali własne swoie kapitulacyie. Turcy wysadzili w wielu mieyscach Peloponezu znaczną siłę i słusznie

)2(

łęknąć się należy o sprawę Greków. Pomimo wielu odezw do Europeyskiey młodzieży, nie można wcale tey pomocy porównać z tą, która przed kilku laty tak skuteczną była dla powstania Hiszpańskiey Ameryki. Wiadomo, iż ofiary tego wezwania nędzę tylko i śmierć na Greckiey ziemi znayduią. Nie znayduiemy się już w czasach krucyiaty. Nadaremnie usiłuie filozofia podnieść sztandar krzyża. Nie dla Grecyi żądaią woyny, ale dla Włoch, Hiszpanii i Francyi. — Odnowienie Stanów w Madrycie zdaie się stanowić drugi akt rewolucyi Hiszpańskiey. Obiory poruszaią wszystkie umysły. Wyniośli przesadzaią się, fakcyie wchodzą w związki, i gdy systema obioru nie gruntuie się na interessie społeczności, wnieść zatem można, iż nakoniec wynikną ztąd złe skutki. Obiory te wystawiaią podobny przykład, iak u nas w r. 1791. Czyliż te same zasady i te same działania nie pociągną za sobą podobnych skutków?

Z Bayonny d. 20 Października.

Listy z Madrytu donoszą pod d. 16 b. m. że rząd odebrał wiadomość o wybuchnieniu żółtey gorączki w Murcyi i Alikante, i że przez przezorność zamknięto w Walencyi bramy. Naywiększa trwoga panuie w tey nayludnieyszey Hiszpańskiey prowincyi. Nieszczęśliwem nie pozostanie inna nadzieia iak tylko zbliżenie się zimy.

Z powodu ciągłey służby na granicach naszych wszczęły się pomiędzy woyskami choroby.

Zarazę do Murcyi przywiozło 500 zbroynych przemycicielów z towarami.

1500 młodzieży, która zaciągnęła się do milicyi dla rozciągnienia kordonu około Barcellony, padła ofiarą żółtey gorączki; ani ieden z nich nie został przy życiu.

Z Londynu d. 26 Października.

Przyiaciele Jenerała Roberta Wilson mieli wczoray zgromadzenie w gospodzie Londyńskiey. Natłok tak był wielki w sali, iż wielu ludzi wynieść musiano omdlałych i kilka set iuż tam wniyść nie mogło. P. Lampton, otoczony od Margr: Tavistok, (syna Xcia Bedford) PP. Bennet, Hume, Lushington, Powiert, Elice, Favell, i t. d. zaiął krzesło prezesa; wniesiono i przyięto mnóstwo postanowień, mocą których otworzoną zostanie w mieście składka dla P. Wilson. Mowcy, iak się domyślić można, powstawali okropnie przeciw rządowi, zarzucaiąc mu, iż pogardza ustawami. Nietylko szkalowali doradców Królewskich, ale nawet samemu Królowi nie przepuścili.

Gazeta Goniec mówiąc o wczorayszem zgromadzeniu w gospodzie Londyńskiey, wyraża między innemi: Wigowie posiadaią w istocie w wysokim stopniu sztukę nader grzeczne przycinania. Naynędznieyszy nawet z pomiędzy nich wystawia sobie, że iak tylko usta otworzy, cały gabinet zadrży. Z nadętą bezczelnością w nieumiarkowaney swey próżności przypisuią sobie nietylko przewagę, ale nawet monopolium wszelkich talentów, cnot i patryiotyzmu. Oni sami są mędrcami w królestwie, reszta głupcami. Taka iest ciągła ich mowa, taki krzyk, i tę nierozsądną chełpliwość naśladuią nawet nayniknczemnieysi z ich stronników, bo widziemy, że gazety tak właśnie piszą iak oni mówią, i wyieżdzaią z swoią nieinteressownością i czystością zamiarów. Jakiekolwiek bądź mogą bydź zasługi P.

Wilson iako jenerała, nie iest on iednak iako mowca i statysta wielkim albo wcale żadnem światłem, i ieżeliby Ministrowie dopuścić się myśleli samowolności, nie mogą więcey pragnąć iak mieć przeciwnikami Wilsona i Lampton w Parlamencie.

Taż gazeta pisze: Jesteśmy sprzymierzyńcami Turcyi, która nam wiernie dopomagała, gdy mieliśmy w Egipcie do zwalczenia nieprzyiaciela. Byłoby z naszey strony niewdzięcznością, gdybyśmy wewnętrzną woynę tego kraiu powiększyć usiłowali i buntowniczych poddanych przeciw Monarsze wspierali, który iakie bądź mogą bydź iego religiia lub barbarzynstwo nigdy nam wiery nie złamał.

Podług pism tuteyszych zaboystwo pomiędzy Irlandskiemi chłopami tak iest pospolitem, iż zdaie się, że czucie natury zupełnie w nich wygasło. Gdy ich kto pyta. Co to za człowiek w nocy zabity został, odpowiadaią: " to tylko sługa policyi lub poborca dziesięciny. „ Pomiędzy sobą przysięgaią: żadney dzierżawy, żadnych dziesięcin, żadnych podatków.

Królewna Augusta powroci dopiero na wiosnę do Anglii, a zimę przepędzi częścią u Landgrafowey Hessen-Homburgskiey, częścią u Królowey Wirtembergskiey.

Mówią, iż Lord Cochrane złożył w banku Francuzkim 35,000 Fs. Żona iego iak tylko urządzi tu edukacyią swoich dzieci powroci do Ameryki do męża.

Wczoray nadszedł rozkaz do pałacu Carltonhouse, aby przygotowania na przyięcie J. K. Mci do 20, a naydaley do 25 Listopada były ukończone.

Hrabstwo Woronzowie odiechali wczoray ztąd na powrot przez Paryż do Petersburga.

W ukończonym do 20 b. m. tygodniu cena średniego przecięcia była: kwarteru pszenicy 58 szylingow 4 pence, żyta 26. szy: 10 p. ięczmienia 31 szy: 2 p. owsa 20 szy: 5 p. bobu 32 szy: 2 p. a grochu 32 szy: 2 p.

Będący na połowie żołdu officerowie i wdowy poległych w bitwach woiowników kosztuią rocznie rząd 600,000 Fs.

Początkowa wartość spotrzebowyney roczn e w Anglii soli wynosi 100,000 Fs. Od tey ilości bierze rząd opłaty 1 mill. 500,000 Fs. a zatem 15 razy więcey niżeli sól początkowo kosztowała.

Dziś nadeszły pomyślnieysze z Irlandyi doniesienia: w hrabstwie Limerik nie zaszły daley żadne zaboystwa. Do zaburzonych okolic posłano woyska.

Przed kilku dniami przybył tu z Hiszpanii Hr. Montezuma. Gdy on iest potomkiem dawnych Mexykańskich Monarchów, sądzą zatem, iż tu przybył w politycznych swoich planach względem nowey Hiszpanii.

Z Liwerpoola wysłano w przeszłym tygodniu w różne okolice stałego lądu 2 mill. 305,525 jardów bawełnianych Angielskich towarów.

Następuiąca okoliczność dała tu powod do zaprowadzenia pogrobowego sądu: Bogata kobieta w Londynie pogrzebała 6 swoich mężów, i pomimo tego dostała 7go. Przez kilka miesięcy żyli oboie z sobą bardzo szczęśliwie. i ona zwykła była opowiadać swoiemu mężowi, iż 6 iego poprzedników nienawidziła częścią dla piiaństwa, częścią dla niewierności. Dla przekonania się więc o prawdziwym charakterze swey żony, zaczął mąż późno w wieczór i na pozor piiany powracać do

domu. Z początku następowały wyrzuty, a potem groźby względem iego postępowania; mąż iednak ciągle grał swą rolą i zdawał się coraz daley posuwać swą zdrożność. Pewnego wieczora, gdy żona sądziła go śpiącym, wzięła kawał ołowiu, roztopiła i chciała mu wlać w ucho. Mąż skoczył nagle z łożka i za przywołaniem ludzi oddał złą swolę żonę zwierzchności. Zwłoki 6 iey mężów zostały odgrzebane, i gdy znaleziono ślady zaboystwa, zbrodniarka została pod sąd oddana, za winną uznana i stracona.

Gazeta Dublińska donosi, iż wiele officerów poiechało do Grecyi.

Podług doniesień z Jamaiki pod d. 5 Września upadł tam nakoniec pierwszy deszcz tego lata, i lubo iuż trzcinie cukrowey nic nie pomoże, podniesie iednak trawę i uśmierzy pomor bydła. Zaczął się iuż zbior kawy, ale dla suszy są nader małe ziarna. — Prywatne listy z teyże wyspy donoszą, iż odebrano tam wiadomość, że Jenerał San Martin w Czerwcu (a zatem po ukończonem zawieszeniu broni) przez woyska Królewskie pod Chorillos zupełnie pobity został.

Z Madrytu d. 19 *Października.*

Wczoray trzy wystrzały z dział zapowiedziały rocznicę urodzin J. K. Mci. U Dworu były wielkie pokoie i ucałowanie ręki. Król mianował Jenerała Morillio swoim jenerałem adjutantem.

Na posiedzeniu Stanów d. 12 wielu deputowanych mówiło przeciw opieszałości Ministrów względem żółtey gorączki. Po ukończonem posiedzeniu złożyli Ministrowie swoie urzędy, lecz Król nie przyiął ich złożeń, poczem zebrali się na radę do Ministra spraw wewnętrznych, która ieszcze dnia wczorayszego ponowioną została. — Minister spraw wewnętrznych z wyraźnego rozkazu J. K. Mci zalecił gubernatorom cywilnym pod osobistą odpowiedzialnością mieć baczne oko na wszelkiego gatunku pod iaką bądź maską powstaiących przeciw konstytucyi burzycielów.

Dzień 10 b. m. przeznaczony był w Aranda del Duero do stracenia Plebana Quintana, byłego naczelnika sztabu X. Merinos. Lubo biskup tamteyszy wzbraniał się zdiąć z niego święcenia, nie uratowało go to iednak od śmierci.

Zostaiący w służbie w Kartacenie morscy officerowie podali Królowi prośbę, iż od 6 miesięcy nie odbieraią żołdu i wystawili smutny swóy stan. Całe woyske wyiąwszy osadę tuteyszą nie odebrało od pół roku żołdu.

W nocy na 5 b. m. w Murcyi uwięziono 12 znakomitych mieszkańców.

Jenerał Riego podał także do Stanów prośbę żądaiąc na siebie woiennego sądu.

Składki dla nieszczęśliwych mieszkańców Barcellony idą tu pomyślnie. J. K. M. wyznaczył na ten cel z swey kassy 100,000 franków.

Wielu mnichów w Barcellonie, którzy przed niejakim czasem opuścić musieli tamteysze klasztory, poświęcili się na usługę tamteyszych chorych; lecz wielu z nich iuż umarło. — Twierdzą, iż morowa choroba w Barcellonie iest ta sama, która od r. 1800 prawie corocznie w Kadyxie wielkie spustoszenia czyniła i w różnych czasach sprzątnęła tam do 70,000 ludzi. Przywiezioną wprawdzie została w początkach do Kadyxu z Werakrux i Hawanny, ale potem stała się mieyscową; bo zarażone raz powietrze i panu-

iące podczas kanikuły wschodnie i połudnowe wiatry wzniecaią ią. Lekarze Hiszpańscy czynią wielką różnicę między morowem powietrzem w Lewancie i żółtą gorączką; pierwszego uchronić się można przez odosobnienie, ale drugiey nie, skoro iuż gdzie panuie. Kadyx wystawił tego przykład w r. 1819. Wiele ludzi oddaliło się z miasta, mięszkali pod namiotami na otwartem polu i zwiększą ostrożnością sprowadzali żywność; po trzech atoli tygodniach pokazała się pomiędzy niemi zaraza i wszyscy ymarli. Podobne przykłady wystawiaią wiele rodzin, które na kilka miesięcy upatrzone w żywność pozamykały się w swych domach; lecz przecież nawiedziła ie ta choroba. Niema innego sposobu uniknienia iey, iak tylko nie obawiania się oney.

Z Bilbao d. 13 Października.

Stolica Królestwa naszego iest od zamknięcia klubu Fontanna spokoynieyszą niżeli kiedy była, co każdego prawdziwego przyiaciela konstytucyi mocno cieszy. Liczna nasza milicyia i woysko pałaią chęcią utrzymania konstytucyi i duch publiczny bardzo się polepszył.

Z Hagi d. 30 Października.

Wczoray zebrać się mogła druga izba Stanów jeneralnych w przyzwoitey liczbie, dla przeyrzenia obiorów nowych członków i podania Królowi 3 kandydatów na prezesa.

Od przyszłey wiosney przewoz przez Moerdyk odbywać się będzie na parowym statku; przedsiębierca nie chcąc wystawić się na stratę, brać ma rocznie 30,000 Zł., a przewozowe pobierane będzie na Króla.

Gdy żółta gorączka grassuie w Hiszpanii, Cholera morbus (podług ostatnich doniesień z Batawii) sprząta ciągle w Samarang do 500 osób codzień; w innych częściach wyspy Jawa iest równie wielki pomor.

N. Król Angielski iest w krótce w Bruxelli oczekiwany. Lord Clancarty czyni śpieszne przygotowania na iego przyięcie.

Z Hamburga d. 2 Listopada.

Gazeta tuteysza zawiera o Turecko-Greckich sprawach następuiące listy:

Z Odessy d. 6 Października.

"Listy z Stambułu pod d. 28 Września donoszą, że W. Sułtan wydał dnia tego rozkaz do wszystkich Greków i Ormianów, aby wszystkie osoby innego chrześciiańskiego wyznania lub do którego z Europeyskich narodów należące, które zostaią u nich w służbie lub innych stosunkach, niezwłocznie z domów swoich oddalili. Srodek ten zdaie się zmierzać do odosobnienia zupełnie Greków, aby, ieżeli od wielu upragnione, a może istotnie postanowione całkowite ich wytępienie kiedy nastąpi, poddanych przyiacielskich Mocarstw uchronić od wściekłości pospólstwa. Wystawić sobie można, iaki ten rozkaz sprawił postrach pomiędzy Grekami. Naypierwsze doniesienie o nieprzyiacielskiem wkroczeniu Rossyian do Multan lub o poniesioney klęsce w Grecyi może bydź znakiem do powszechney rzezi w Stambule. Z boiaźnią zatem wyglądaią Grecy przyszłości, ponieważ ulice stolicy zapełnione są Azyianami, którzy z upragnieniem tak krwawego rozkazu oczekuią, zwłaszcza dla połączonego z nim rabunku. Maiętność zamięszkałych w Stambule Greków podaią przeszło 100 mill. piastrów."

Z Hermanstadtu d. 19 Października.

"Względem losu walecznego Jordaki

zostaiemy ieszcze w niepewności. Jedni utrzymuią, iż uratował się szczęśliwie, drudzy, iż w klasztorze Sek spalił się z żoną i dziećmi; lecz on rodzinę swoią wcześniey odesłać miał do Bessarabii. To tylko pewna, że Turcy dwóch dowodców Heterystów, z których iednego mieli za Jordaki, drugiego za Farmaki, żywo do Stambułu posłali. Przyszłość dopiero wyiaśni los odważnego Jordaki, lecz nayzaciętsi iego nieprzyiaciele oddadzą przynaymniey sprawiedliwość iego bohaterskiemu męztwu. Gdy Alexander Jpsylanty po pierwszey klęsce odstąpił swey sprawy, Jordaki zostawał długo postrachem nieprzyiacioł, a czegoż nie byłby dokazał, gdyby mu nadeszły były przyrzeczone posiłki. Był on od swoich kochany i szanowany; imie zaś Jpsylantego dla strasznęy nędzy, którą na oba Xięstwa ściągnął, iest od tysięców ludzi przeklinane.„

Z Bukowiny d. 29 Września.

"Sprawa Heterystów w Multanach upadła na teraz. Turcy, którzy po opanowaniu klasztoru Sek nigdzie nie obawiaią się oporu, zabieraią i rabuią w całych Multanach, gdzie się tylko co znayduie, i chcą w lasach zimować. Pewną iednak iest rzeczą, iż iak tylko Turcy opuszczą Multany, Heteryści zaraz tam wrócą. Przeszło 6000 znayduie się ich między Dniestrem i Prutem i oczekuią niecierpliwie chwili zemsty. Zresztą Multańscy Boiarowie, którzy znayduią się w Bessarabii i Bukowinie maią zamysł przez rodzay milicyi utrzymać spokoyność w Multanach gdy Turcy odciągną i zabronić wniyścia Heterystom. Lecz kto zna obojętność Multanów, łatwo się przekona o niepodobieństwie uskutecznienia takowego planu.„

Z Stambułu d. 25 Września.

"Angielski poseł Lord Strangford pytany zawsze iest w teraźnieyszych zawikłanych sprawach od Ministrów Porty o radę i posiada wielki wpływ. Dla uspokoienia Turków względem woyny z Rossyią rozsiewane są wieści o utrzymaniu pokoiu. Lecz ciągła nieobecność dyplomatycznych Rossyyskich ajentów i ustanie wszelkich handlowych związków z Rossyianami, iako też oddalenie się ostatnich z Stambułu i innych handlowych miast Tureckich nie potrafią uspokoić umysły. Słychać teraz często zarzucane od Turków pytania: Dla czegóż nowy poseł Rossyyski, którego przybycie z taką pewnością zapowiadano, dotąd nie przybywa? Dla czegóż przynaymniey sprawuiący Rossyyskie interessa nie ziedzie? Poseł Austryiacki, Baron Lützow, nie widuie się teraz tak często z Ministrami Porty, iak w Lipcu i Sierpniu; żyie wcale w oddaleniu. Turcy przechwalaią się bardzo z wielkiemi źrodłami, któremi wczasie potrzeby wszystkiem swoim nieprzyiaciołom oprzeć się potrafią.„

Od brzegów Menu d. 27 Paźdz:

"W dzienniku Paryzkim czytamy pod artykułem z Wiednia, co następuie: Zapewniaią, że układy między Rossyią i Portą niepomyślny wzięły obrot; ale zagraniczni posłowie w Stambule staraią się usilnie usunąć zachodzące trudności. Dywan zezwolił już był na cofnienie woyska z Multan i Wołoszczyzny, ale potem odmienił zdanie swoie. Znayduiące się tam Ottomańskie woyska, które miały się iuż za Dunay cofnąć, maią nietylko w swoich stanowiskach pozostać, ale nadto posłane im zostaną znaczne posiłki.„

DODATEK DO Nro 91. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 14 LISTOPADA 1821 ROKU WE SRODĘ.

Z Wiednia d. 5 Listopada.

Dzisieyszy Dostrzegacz Austryiacki umieścił pod napisem: z Państwa Osmanów, co następuie:

Naynowsze doniesienia z Stambułu pod d. 12 Października zawieraią tylko następuiące nowości:

Potwierdziło się połączenie Tureckiey flotty z eskadrą Kapitana Bey, która dotąd pod brzegami Albanii krążyła, i wielu okrętami Wiekorządcy Egipskiego i Deja Algierskiego. Całkowitą liczbę tey flotty podaią do 63 żaglów, którey pokazanie się rzuciło wielki postrach w Morei i na wyspach. Dotąd wiadomo tylko w Stambule, że zamyka stoiące w odnogach Moton i Avarin, i w innych mieyscach południowego półwyspia Greckie okręty. Co zaś z nich uszło do Hydra, Ipsara, i t. d. pewnie iuż tey iesieni nie wypłynie.

Podług listów z Saloniki trwa iescze ciągle zaczęta w Lipcu uporczywa walka między Turkami i oszańcowanemi na półwyspiu Kassandra powstańcami. Przypuszczane w Sierpniu i Wrześniu przez Turków attaki przeciw tem szańcom wszystkie były daremne. D. 30 Września nadeszła do Saloniki wiadomość, że wysiadły pod Kassandrą z 600 Greków posiłek przez Jussuf Beja zupełnie pobity i zniszczony został. Czyli ta korzyść ułatwi Turkom opanowanie wąwozów czyli tak zwanych bram Kassandry, czas dopiero okaże.

Ateny zostały przez Greków opuszczone i przez Turków zaięte, ale razem stały się pastwą płomieni. Spodziewaią się, że to nieszczęście spotkało tylko z lichych chat złożoną nową część miasta, a w obu innych częściach szanowne szczątki starożytności zostały nienaruszone.

Na Kandyi utrzymuią się Turcy.

Wielu obcych awanturników przybyło do Morei, dla uczenia Greków sztuki woiowania. Pieniężne zasiłki nadeyść także miały z obcych kraiów na Hydra. Lecz te nie odpowiadaią wcale potrzebom i niebezpieczeństwom nieszczęsliwego ludu. Ci, którym rozpacz nie dodaie iuż odwagi, przewiduią z drżeniem przyszłość i przeklinaią sprawców tego zgubnego przedsięwzięcia, które gdyby się na-

wet powiodło, co iest niepodobieństwem pociągnie za sobą niewyrachowane zniszczenie. W Stambule mają naturalnie dokładniejsze wiadomości o dzisieyszych skłonnościach Greków, niżeli w stolicach chrześciiańskiey Europy; nietylko Frankowie, ale i Grecy (Muzułmanów bowiem mało to obchodzi) słyszą i czytaią z zadziwieniem iak dalece przeciwnemi doniesieniami uwiedziona iest Europeyska publiczność. (*)

W ciągu zeszłego tygodnia dotychczasowy Kiaia Bey, Seid Erib Achmet Effendy, który w przeciągu trzech lat dwa razy ten urząd posiadał, został złożony, i otrzymał go Seida Efendi, który dawniey był Reis Effendem. Oddalony Kiaia, czyli Minister spraw wewnętrznych, przeznaczony bydź ma na cywilnego kommissarza do Morei i udać się tam wkrótce z nieograniczonem pełnomocnictwem.

Z Tryiestu d. 17 Października.

Trypoliza, stolica Morei, poddać się miała d. 27 Września przez kapitulacyią Grekom. Osada Turecka odesłaną rzekomo bydź miała do Azyi. Grecy znaleść w tem mieście mieli znaczne zapasy ammunicyi. Turecka flotta, która znaydować się ma w złym stanie i bez zdatnych maytków, krąży ciągle w wodach Morei.

Od brzegów Menu d. 30 Października

Baron Stürmer, były poseł w Stambule, trudni się w Wiedniu podczas niebytności Xcia Metternicha sprawami zagranicznemi. Z powodu poselstwa Xcia Metternicha do Hanoweru wyraża iedno z pism publicznych: "Zastanowiwszy się nad potęgą i interessem nayważnieyszych Mocarstw w środku Europy, wątpić nie można, iż Austryia i Angliia w związku sobą dosyć są silnemi do utrzymania pokoiu, którego pragną.,,

Jedne z pism publicznych przywodzą: że Polska w dawnych swoich granicach przywróconą i Chrześciiański tron pod Xciem Rossyyskim nad Bosforem utworzony zostanie, a drugie temu zaprzeczaią.

Nowe pismo P. Görres "Europa i

(*) Do tego mieysca doniesienia dołączone zostały rozmaite uwagi nad artykułami zagranicznych gazet, z których tylko następuiące udzielamy:

Naywięcey czytane Niemieckie gazety pisały: "W. Sultan przypatrywał się z swoiego pałacu na Buiukdere, iak w iego oczach kilka set Greków utopiono., — Sułtan niema nietylko pałacu, ale żadnego budynku na Buiukdere. Dawniey zwykli Sułtani co lato udawać się na to mieysce i bawić na łące pod namiotami, ale i to iuż od kilku lat ustało. — Pod napisem z Pestu ponowiono z wielką pewnością wątpliwą dawniey wieść: "Zwłoki straconego Patryiarchy włóczone były na przemiany po wielu ulicach i z umysłu przed mieszkaniem Rossyyskiego posła, co sto zbiegłych potem Greków poświadcza.,, — Patryiarchat znayduie się w mieście Stambule, a od przedmieścia Pera przedziela go port ciągnący się na półtory godziny drogi w głąb kraiu i przeszło na ćwierć wszerz. Dla przekonania się o bezwstydnem kłamstwie niepotrzeba iak tylko cokolwiek znać topograficzne położenie Stambułu. — Przeciw twierdzeniom o publicznem zgwałceniu 150 panienek, o postępowaniu żydów przy traceniu Patryiarchy, o znieważeniu rodziny Murusi (którey iednak płeć żeńska zostawała oddawna ubezpieczoną w Odessie) i t. d. stanąć może 100,000 osób iako naoczni świadkowie. Przecież w zagranicznych gazetach utrzymywane są uporczywie, równie iak śmieszna bayka o pierwszey, drugiey i trzeciey morskiey bitwie, w których Grecy przynaymniey połowę Tureckiey flotty zniszczyli, i t. d.

Rewolucyia," nie zdaie się, dla mistycznego swoiego tonu i rady poddania się pod powszechną głowę Kościoła, znaydować oczekiwaney wziętości.

Towarzystwo badaczów natury w Frankforcie mianowało Wielkorządcę Egipskiego, za przyrzeczoną wysłanym przez nie młodym wędrownikom w kraiu swoim opiekę, członkiem swoim i posłało mu arcy pięknie napisane dyploma.

Dnia 12 i 13 *Listopada* 1821.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
— Pszenicy	25 15	23 —	22 15	20 —
Korzec Żyta	19 15	18 15	17 —	16 —
— Jęczmienia	12 —	11 —	10 —	9 —
— Owsa	5 —	4 15	4 —	— —
— Jagieł	37 —	34 —	30 —	24 —
— Grochu	17 —	16 —	15 —	14 —
— Rzepaku	17 15	15 —	14 —	13 —

W Gdańsku dnia 2 *Listopada.*
Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od Złp.	720	do	960.
Żyta	— —	440	—	480.
Jęczmienia	— —	280	—	300.
Owsa	— —	240	—	260.
Grochu	— —	300	—	400.

Bieg Pieniędzy
W Krakowie d. 12 *Listopada.*

		Złp.	gr.
Czer: Zł: Holl: monetą Courant	Złp.	20	gr. 6
— detto Cesarski	. . . . — .	19	— 22
Fryd. Pruskie	. . . . . — .	35	— —
Luidor	. . . . — .	37	— —
złoto frankowy	. . . . . — .	32	— 15
Szeiny Wiedeńskie za 100	— .	232	— —
Złoty ryński Szeinami	. — .	1	— 21

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek, 15 Listopada, dana będzie KAMILLA (z nową dekoracyią.)

W Niedzielę zaś, 18 List: dany będzie nowy Pantomiczny Balet w 1 akcie, ułożony przez P. Couder, z muzyką F. S. Dutkiewicza, pod nazwiskiem: *Żniwiarze*, czyli: *Córka źle strzeżona.* — Który poprzedzi Komedyia w 2ch aktach, pod nazwiskiem: *Nauka dla Mężów.*

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Ninieyszem zawiadomia Publiczność, iż w skutek Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 30 Października r. b. Nr. 4036 odbywać się będzie publiczna licytacyia sprzedaży 105 sztuk Dębów skarbowych na pniu w Państwie Lipowieckim w Dobrach Narodowych w Wsi Mętkowie w sztuce lasu Grabina zwanego stoiących. Licytacyia ta na gruncie Mętkowa rozpocznie się dnia 27 b. m., gdzie Dęby poiedyńczo wedle oszacowania i porządku Wykazem obiętego za gotową zapłatę stósownie do Warunków przed licytacyią ogłosić się maiących więcey daiącemu sprzedane zostaną; życzący przeto nabycia takowych w czasie i mieyscu zwyż oznaczonych znaydować się zechcą, przed terminem zaś licytacyi Warunki tak w Biórze Intendenta Dóbr i Lasów Narodowych w Krakowie przy ulicy Szpitalney pod Nr. 621 iako i u Leśniczego Rządowego w Mętkowie każdego czasu przeyrzanemi bydź mogą. — W Krakowie dnia 7go Listopada 1821 r.

X. Bystrzonowski.
Gadomski, S. W.

Jeden Francuz bez żony, szuka mieysca u iakiego Pana, bądź to w Galicyi, bądź w Królestwie Polskim albo też w Krakowie do uczenia Dzieci po Francuzku, Jeografii, Histor. i, Mitologii i Botaniki, do Synów albo do Córek. Życzący sobie niech się zgłosi do P. Mateusza Jaroskiego Pisarza u Pana Szydłowskiego w ulicy Floryańskiey pod L. 504.

W handlu Jana Nep: Waltera i Kompanii w Krakowie pod Nrem 409 znayduie się skład Not muzycznych drukowanych na różne instrumenta po mierney cenie.

Pisarz Trybunału I. Inst: W. M. Krakowa i iego Okręgu, podaie w myśl Art: 682 K. P. S. do publiczney wiadomości, iż Kamienica w Krakowie przy ulicy Szpitalney pod L. 570 w Gminie V. leżąca, dawniey JW. Teressy Walewskiey Wdowy a teraz iey Sukcessorow W. Michała Walewskiego, W. Teodory Walewskiey, W. Heleny z Walewskiey Libiszewskiey Obywateli Królestwa Polskiego i Miasta Wolnego Krakowa w teyże Kamienicy zamieszkałych własna, na żądanie UUr. Antoniego Juliana dwoyga imion, 2. Jana Klementego dwoyga imion, 3. Andrzea, 4. Michała, 5. Franciszka Bazylego także dwoyga imion Korczewskich, Obywateli Państwa Rossyyskiego w Kurstowcach Powiecie Lityńskim Gubernii Podolskiey ciągle zamieszkałych, czyli ich Cessyonaryusza W. Adama Czapskiego O. M. K pod L. 206 zamieszkałego, a co do tey czynności zamieszkanie obrane i prawne u Wincentego Szpora Adwokata przy Sądach Rpltey Krakowskiey w Krakowie pod L. 269 maiącego od którego tenże Wincenty Szpor Adwokat w Krakowie pod L. 269 teraz zamieszkały w Sądach stawa, przez publiczną licytacyią sprzedaną zostanie, a to: z mocy Wyroku Tryb: I. Inst: W. M. Krakowa i iego Okręgu między wyżey wspomnionemi UUr. Korczewskiemi rodzonemi między sobą braćmi iako powodami z iedney, a JW. Teressą Walewską wdową pozwaną niestawaiącą z drugiey strony w sprawie o Złpol. 10,170 gr. 1¾ na dniu 11 Lipca 1820 zaocznie z mocą Exekucyi zapadłego, i stronie pozwaney prawnie doręczonego, a poniżey wyrażonemi Wyrokami Sądu Appell: zatwierdzonego na zaspokoienie wyżey wspomnioney Summy Złpol. 10,170 gr. 1¾ w srebney monecie wraz z procentem po 5 od sta od dnia 1go Stycznia 1816 roku zaległym, tudzież kosztami prawnemi.

Zaięcie Kamienicy tey uskutecznionem zostało przez Ur. Henryka Salomońskiego Komornika w dniu 15 Września 1820. Kopiie protokołu za zgodność stosownie do przepisu Prawa P. Janowi Zyglińskiemu Gospodarzowi oraz dozorcy Kamienicy zaiętey, Ur. Aloyzemu Filipowiczowi Pisarzowi Sądu Pokoiu W. M. Krakowa O. Igo P. Piotrowi Grzybowskiemu Wóytowi Gminy V. W. M. Krak:, P. Szymonowi Adamkowi Kassyierowi przy kassie Główney W. M. Krak: wszystkim w Krakowie zamieszkałym przez Woźnego Piotra Rehlinga przed Zaregiestrowaniem wręczonemi zostały.

Tenże Protokół zaięcia w Księgi hypoteczne W. M. Krak: i iego Okr: Vol: III. K. Z. na karcie 2 pod Nr. 2 dnia 21 Września 1820. Zaś w Kancellaryi naszey Pisarza Tryb: w Księgę II zaięciów nieruchomości od stronnicy 540 do 549 pod L. 61 dnia 5 m. i r. b. wpisanym został.

W Kamienicy tey na pierwszym piętrze mięszka W. Maciey Ziółkiewicz za czynsz roczny 40 dukatów, któremu Kontrakt z dniem S. Michała r. b. skończył się; na drugim piętrze iest mięszkanie Właścicielki Kamienicy; na dole mięszka P. Jan Zygliński iako Gospodarz domu bezpłatnie.

Pierwsza publikacyia warunków przedaży w dniu 28 Listopada 1820 roku na Audyencyi Wys: Tryb: I. Inst: W. M. Krakowa odbyła się, a dalsze według Art: 702 K. P. S. nastąpiły, w dalszym zaś postępowaniu licytacyia przedstanowcza, która w dniu 30 Stycznia r. b. 1821 odbydź się miała była, niedoszła do skutku z powodu założoney od Wyroku Tryb: I. Inst: dnia 11go Lipca 1820 r. przez Sukcessorów JW. Teresy Walewskiey Appellacyi, lecz że Appellacyia ta Wyrokami Wys: Sądu Appell: M. K. dnia 11 Kwietnia 1821 i 16 Czerwca 1821 r. odrzuconą została przy zatwierdzeniu zaappellowanego Wyroku, tudzież Wyrokiem Tryb: I. Inst: dnia 23 Października 1821 r. termin nowy do licytacyi przedstanowczey na dzień 23 Listopada 1821 r. oznaczonym został, przeto na takową licytacyią w Tryb: I. Inst: M. K. na Audyencyi odbyć się maiącą, wzywaią się chęć licytowania maiący. Cena pierwszego wywołania ustanowioną iest w Summie 12,000 Złpol. — W Krakowie d. 12go Listopada 1821 r.

Kuliczkowski, Pisarz.